

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ «ХАРЧОВІ ТЕХНОЛОГІЇ»

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності якістю підготовки та навчання здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та відповідності освітньо-наукової програми «Харчові технології» їх запитам та потребам.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за освітньо-науковою програмою (ОНП) «Харчові технології» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено в **2 семестрі 2022-2023 навч. року** за двома анкетами: «якість освітньої програми» та «якість викладання навчальних дисциплін». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

1 бал – якість відсутня;

2 бали – якість проявляється зрідка;

3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;

4 бали – проявляється часто;

5 балів – якість проявляється практично завжди.

1. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Всього опитано на сайті університету за *анкетой для здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми* **3 респондента**, що склало **100%** від кількості здобувачів ступеня вищої освіти «Доктор філософії» за ОНП «Харчові технології» (*перший курс опитування не проходить*). Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Розподіл респондентів за курсами навчання наведено на рисунку 1.

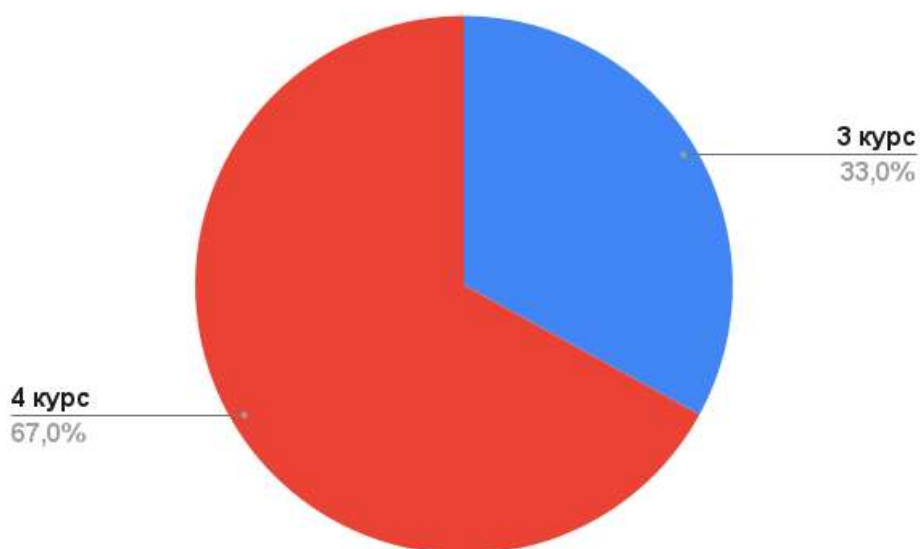

Рис. 1. Контингент респондентів (у відсотках)

Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОНП «Харчові технології» представлено у таблиці 1.

Таблиця 1-Оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОНП «Харчові технології» (у відсотках)

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
1	Задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою	100	0	0	0	0
2	Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	100	0	0	0	0
3	Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям	66,7	33,3	0	0	0
4	Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі	100	0	0	0	0
5	Співвідношення теоретичної і практичної частини	66,7	33,3	0	0	0
6	Прозорість та чесність оцінювання знань	66,7	33,3	0	0	0
7	Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)	33,3	33,3	33,3	0	0
8	Спрямованість дисциплін на майбутню професію	66,7	33,3	0	0	0
9	Організація в цьому навчальному році дистанційного навчання	33,3	66,7	0	0	0

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
10	Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	66,7	33,3	0	0	0
11	Залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах	100	0	0	0	0
12	Доступність графіків освітнього процесу та розкладів	100	0	0	0	0
13	Якість методичних матеріалів дисциплін на освітньому порталі ТДАТУ	66,7	33,3	0	0	0

Вищі оцінки (максимальні відсотки за балом «5», по 100%) здобувачі вищої освіти поставили за критеріями: «Задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою», «Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін», «Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі», «Залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах», «Доступність графіків освітнього процесу та розкладів» .

Менші оцінки (мінімальні відсотки за балом «5», по 33,3 %) здобувачами вищої освіти наступних критеріїв якості: «Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)», «Організація в цьому навчальному році дистанційного навчання».

Інших пропозицій щодо покращання якості освіти та освітнього процесу в ТДАТУ здобувачі вищої освіти при опитуванні не запропонували.

2. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Якість викладання навчальних дисциплін першого та другого семестрів 2022-2023 навч. року за ОПП «Харчові технології» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти було оцінено респондентами за 11 критеріями.

Аналіз 15 анкет за перший семестр (таблиця 2) та 12 анкет за другий семестр (таблиця 3) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін з середнім відсотком відвідуваності 71-90%.

Таблиця 2 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 1 семестрі 2022-2023 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		65,3	29,3	5,3	0	0
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	60	40	0	0	0
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	66,7	33,3	0	0	0
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	53,3	26,7	20	0	0
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	73,3	20	6,7	0	0
5	Ефективність організації дистанційного навчання	73,3	26,7	0	0	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		77,8	17,8	4,4	0	0
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	86,7	13,3	0	0	0
2	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	80	13,3	6,7	0	0
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	66,7	26,7	6,7	0	0
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		71,1	22,2	6,7	0	0
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	80	13,3	6,7	0	0
2	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	60	26,7	13,3	0	0
3	Доброчесність	73,3	26,7	0	0	0

Аналіз таблиці 2 показує, що респондентами в 1 семестрі 2022-2023 навч. року оцінені найвищими балами (максимальні відсотки за балом 5) в I розділі «Методичний рівень знань» наступні критерії якості: «Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі», «Ефективність організації дистанційного навчання»; в II розділі «Теоретичний рівень занять» - «Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше»; в III розділі «Ставлення до здобувачів вищої освіти» - «Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі оцінені критерії: «Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій», «Використовує сучасні та цікаві методи викладання»; в II розділі – «Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в III розділі – «Доступність та легкість зв'язку з викладачем».

Рекомендацій щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшли.

Таблиця 3 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 2 семестрі 2022-2023 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		73,3	16,7	10	0	0
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	75,0	16,7	8,3	0	0
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	83,3	16,7	0	0	0
3	Використовує сучасні та цікаві методи викладання	58,3	16,7	25,0	0	0
4	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	66,7	16,7	16,7	0	0
5	Ефективність організації дистанційного навчання	83,3	16,7	0	0	0
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		75,0	25,0	0	0	0
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	83,3	16,7	0	0	0
2	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	75,0	25,0	0	0	0
3	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	66,7	33,3	0	0	0
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		66,7	27,8	5,6	0	0
1	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	66,7	33,3	0	0	0
2	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	58,3	25,0	16,7	0	0
3	Доброчесність	75,0	25,0	0	0	0

Аналіз таблиці 3 показує, що респондентами в 2 семестрі 2022-2023 навч. року найвищими балами (максимальні відсотки за балом 5) оцінені в I розділі «Методичний рівень знань» наступні критерії якості: «Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти», «Ефективність організації дистанційного навчання»; в II розділі «Теоретичний рівень занять» - «Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше»; в III розділі «Ставлення до здобувачів вищої освіти» - «Доброчесність».

Меншими балами (мінімальні відсотки за балом 5) в I розділі оцінені критерії: «Використовує сучасні та цікаві методи викладання», «Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі»; в II розділі – «Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в III розділі – «доступність та легкість зв'язку з викладачем».

Рекомендацій щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшли.

Висновки

1. На підставі вивчення думок щодо рівня задоволеності якістю підготовки та навчання здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та відповідності освітньо-наукової програми «Харчові технології» їх запитам та потребам встановлено, що в цілому якість освітньої програми здобувачами оцінена на «5» та «4». Менші бали отримано за наступними критеріями якості: «Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)», «Організація в цьому навчальному році дистанційного навчання». З метою підвищення якості показників необхідно:

- сприяти активній участі викладачів, а також аспірантів у заходах, що проводяться «Вищою школою педагогічної майстерності»;
- розуміючи всі складнощі організації дистанційної роботи у період воєнного стану, крім можливостей формальної освіти, активно пропагувати і переваги неформальної та інформальної освіти серед здобувачів та розглянути умови зарахування окремих кредитів чи навчальних дисциплін отриманих за такою освітою в ОНП «Харчові технології»

2. Якість викладання навчальних дисциплін здобувачі ВО майже за всіма критеріями оцінили високими балами. Для підвищення якості критеріїв з якості викладання дисциплін, які були оцінені меншими балами пропонується:

- для ширшого використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класи, навчальні дискусії, мозковий штурм, тренінги, ділові ігри тощо) і практик зобов'язати викладачів підвищувати свою викладацьку майстерність шляхом активного залучення до заходів котрі організовує «Вища школа педагогічної майстерності» в межах ТДАТУ;
- проаналізувати і, за необхідності, оновити завдання до самостійної роботи та звернути увагу на забезпеченість навчально-методичними засобами (завдання, методичні вказівки, консультації, посилання на електронну бібліотеку університету та Інтернет-джерела);
- показувати здобувачам, що викладач небайдужий до його успіхів і в взаєминах викладач-здобувач, необхідно поєднувати формальне та неформальне спілкування.

Гарант ОНП «Харчові технології» за
третім (освітньо-науковим)
рівнем освіти
д.т.н., професор

Олеся Прісс

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР